

(FOTO)

Bistuer (de casa la Mandada), Joaquín Latorre (de casa el Noi), Àngel Puy (de casa Petrus), Enrique Rami (de casa l'Arrendador d'Estada), Manuel Pueyo (de casa Calvet), José Antònio Celaya (de casa Xebrolet) i José Maria Caballès (de casa Xauvell).
(Foto cedida per Joaquín Latorre de casa el Noi)

PASTORADA

BENAVARRI, 2005

Pròleg

Els integrants de l'equip de redacció de la Pastorada vam marcar-mos l'any passat un triple objectiu: fer més teatral el diàleg entre Amo i Pastor, dedicar més atenció a la música del vers i introduir alguna sorpresa. De totes maneres, no volévem que açò significués trencar amb el format tradicional; tot i que caldria dir que, de formats tradicionals, n'ha nyagut uns quants des de la recuperació de la Pastorada al 1954 fins als nostres dies. Siga com siga, al llarg dels anys setanta, vuitanta i novanta se va anar consolidant un esquema que bàsicament eva este: entrada de l'Amo (seriosa), entrada del Pastor (còmica), primera tanda d'anècdotes, primer brindis, segona tanda d'anècdotes, segon brindis, tercera tanda d'anècdotes, comiat d'Amo i Pastor. Doncs bé, creuem que la Pastorada de 2004, que respectava eixa estructura però que introduïva les innovacions dels tres objectius, no va eixir malament del tot. És per això que enguany mos hem fet els

reincidents en eixa mescla de tradició (en el format) i innovació (en la teatralitat, la mètrica i les sorpreses). Esperem que el resultat no vos desagrade.

No voldríem acabar este pròleg sense recordar a Víctor Baldellou, que mos va deixar pocs dies abans de l'última Festa de Sant Medardo. Del saxo de Víctor eixiva la música perquè els dansants, en una època en què encara no s'even recuperat les gaites, poguessen ballar tant als assajos com el dia del Sant. Sempre el tindrem en la nostra memòria.

Però callem, que l'Amo entra a l'escenari i la plaça Major se prepara una vegada més per escoltar la Pastorada de Benavarri.

L'equip de redacció de la Pastorada

Introducció

a) Recordem algunes de les característiques del català parlat a la Ribagorça i en este cas concret a Benavarri:

- ♦ Palatalització dels grups “pl”, “bl”, “cl”, “fl” i “rl” que se pronuncien “pll”, “bll”, “cll”, “fll” i “rll”.
- ♦ La “r” final dels infinitius és muda, fins i tot quan van seguits de pronoms febles. fer-li “fe-li”.
- ♦ Les grafies i dígrafs “j”, “g”, “tj”, “tg”, “x”, “tx” i “ig” els pronunciem com la lletra “ch” castellana.
- ♦ En algunes posicions la “j” se pronuncia com en castellà, en d'altres com una “y” (jo, ja, yo, ya).
- ♦ No diferenciació de la “s” sonora. Totes les grafies i dígrafs següents: “s”, “ss”, “ç”, “c” i “z” sonen com la “s” castellana.
- ♦ Els plurals femenins els fem en “-as”.

b) També com en altres edicions fem notar:

- ♦ Que el dígraf “ny” representa el so de la “ñ” castellana. A final de paraula, algunes vegades sona com “n”: lluny (“llun”), any (“an”), juny (“jun”).

- ♦ La presència de lletres finals mudes. Pronunciarem:

p:	camp	“cam”
t:	sant	“san”
r:	color	“coló”
g:	goig	“goi”

c) **Tipus estròfics d'esta Pastorada:**

- ♦ Versos 1-24: octaves reials.
- ♦ Versos 25-68: romanç amb assonància en “-à”.
- ♦ Versos 69-96: romanç amb assonància en “-í”.
- ♦ Versos 97-136: quartetes de rima encadenada (abab).
- ♦ Versos 137-236: quintets.
- ♦ Versos 237-280: corrandes amb tornada.
- ♦ Versos 281-314: romanç amb assonància en “-à-a”.
- ♦ Versos 315-460: romanç amb assonància en “-à”.
- ♦ Versos 461-560: quartetes de rima creuada (abba).
- ♦ Versos 561-664: romanç amb assonància en “-ó”.
- ♦ Versos 665-720: romanç amb assonància en “-é”.
- ♦ Versos 721-744: sonet.
- ♦ Versos 745-754: dècima.

Pastorada recitada el 8 de juny de 2005

(Entra l'AMO.)

AMO: Fa un any que no sentim la Pastorada,
fa un any que els palitroc no hem vist llucir.
Com sempre, bé ha calgut toda una anyada
per podre tornar a tindre avui ací
els totxos de madera ben pintada 5
i els versos que entre bromas hem de dir.
Si algun any mos faltessen las dos cosas,
seria com si un ram no tingués rosas.
Els palitroc sempre voldran ballar
els joves, si mos queda població; 10
però, si more el nostre català,
¿qui a la plaça estarà d'espectador
per sentir narracions que no entendrà?
¿I qui voldrà fer d'Amo i de Pastor
recitant versos d'una llengua morta 15
que un atre temps va tindre vida forta?
Segur que Sant Medardo per molts anys
aidarà perquè vigan gent i llengua,
si comprenem que està en las nostras mans
intentar que no nyaiga cap més mengua. 20
I deixem estas cosas importants
(qui no ho ha entès, difícil que ho entenga),
que toca començar a contar la història
de las feitas que el temps deixa en memòria.

(Pausa.)

El meu pastor estarà fent 25
el via crucis dels bars,
perquè n'è molt de catòlic...
de la secta d'empinar.
Las estacions las fa todas,
las catorze, sin descans, 30

i pa n'ell la Pastorada
é l'estació del final.
L'evan vist, farà un ratet,
l'estació deu acabant,
eixa que tine per nom: 35
"Medardo pren whisky al Mars".

(Mira el rellotge.)

Ja deu fer la que fa tretze,
que, me pareix, se dirà:
"Medardo ix del Sol y Sombra
de gairó i entremessant". 40
Au, mira!, per astí vine
i crec que pior que mai.

(Entra el PASTOR amb símptomes d'haver feit totes les estacions del via crucis.)

Home, Medardo, què contas?,
en què pensas?, com estàs?

PASTOR: Calçat con dos peus esquerros 45
Llagüerri anava a l'altar
i, aguantant-se el mal de dits,
dos peus drets portava Juan,
quan van sentir una veu
que no sonava molt clar. 50
"Fina, guapa! Fina, guapa!",
lis va parèixer escultar.

AMO: Pa recitar pastoradas
con tu no s'hi pot comptar:
de tant fumar meliguera 55
tins el cervell socarrat.
Que Fina ni que Llagüerri!

Dos històries has mesclat
i, a més, carnús, no recordas
que las vam dir l'any passat? 60

PASTOR: Calle, calle, i dissimule,
que la gent no ho ha notat.
Com que no tinc controlada
la Pastorada d'enguany,
jo pensava...

AMO: "Jo pensava", 65
torna a entrar i no penses tant.
I, si te veus insegur,
porta els papers a la mà.

(El PASTOR se'n va i torna a aparèixer nerviós tot mirant un paper de tant en tant.)

PASTOR: "La festa i la professó,
Sant Medardo i el maití,
ara puio i ara baixo,
catrissas pa el meu pollí,
albardas pa la somera
i..." no sé que més puc dir. 70
Ah, sí!, "faigam un gran brindis,
patatam i patatim 75
i uns bons tacos de jamon
pa que acompanyen el vi".

AMO: No sé si avui n'eixirem.
Medardet...

PASTOR: Què?

AMO: Vine ací... 80

Se pot sabre què estàs fent?

PASTOR: Recito lo que està escrit.

(L'AMO mira el paper que porta el PASTOR.)

AMO: Mira que n'es de barboll!
Res del que dius està astí.
Astí diu: "Entra el PASTOR" 85
i uns versets que tu no has dit.

PASTOR: Bueno, i què? Si ho vull canviar,
ninguno m'ho pot prohibir.
A l'última Pastorada,
un concejal decidit 90
va inventar un puial de frases
que ninguno no eva escrit.
El nom d'eixe...

AMO: No me'l digas!
I, com tres i dos fan cinc,
tu te'n vas, tornas a entrar 95
i diràs lo que has de dir!

*(El PASTOR se'n va i torna a aparèixer. Ja no porta els papers.)
(Pausa tensa.)*

AMO: Què?

PASTOR: Què de què?

AMO: Que què dius?

PASTOR: Que tinc la memòria xica.

AMO: Ai, que no n'eixirem vius!

PASTOR: Si vol, puc cantar una mica. 100
(El PASTOR canta.)
 “Baixant de la Font del Gat,
 una noia, una noia.
 Baixant de la Font del Gat,
 una noia i un soldat.”

AMO: Tu t'has fumat las cortinas! 105
 Què hem de fer? Un musical?
 I mira que desafinas!
 Com pots ser tan animal?

PASTOR: Desafino? Pos què vol? 110
 Vaig aprendre'l de l'agüela,
 este do-re-mi-fa-sol,
 i no com ara a l'esqüela.

AMO: Però què dius, taliban!
(L'AMO s'adreça al públic.)
 En nuestro centro docente
 no se canta en catalán
 115
 de “baixadas” de una fuente.

PASTOR: No é verdat!
(L'AMO s'adreça apart al PASTOR.)

AMO: Te vos callar!
 Fa un moment no divas res
 quan te tocava xarrar
 i ara estàs parlant de més. 120
(L'AMO torna a adreçar-se al públic.)

Es cierto que esa tonada
 se canta en nuestro colegio,
 pero en la lengua adecuada
 para huir del sacrilegio.
(L'AMO canta amb la música de “Baixant de la Font del Gat”.)
 “Mi gato hace yu, yu, yuy, 125
 cuando ñape en Benabarre.
 Mi gato hace yu, yu, yuy,
 cuando...
(L'AMO no troba la rima.)
 cuando...
(Pausa xica.)
(El PASTOR l'ajuda cantant.)
PASTOR: cuando ñape en Beranui.”
(Sense cantar, amb ironia.)
 Esta canció farà història!
(L'AMO intervine nerviós fent remango amb el bastó.)

AMO: Vos quedar-te sinse nas? 130

PASTOR: Ja me vine la memòria!
 Esculte, va passar un cas!
(Pausa. El PASTOR no diu res.)

AMO: M'estàs començant a encendre!

PASTOR: És que vostè està que crema.

AMO: El bastó t'ho farà entendre! 135
(L'AMO torna a fer remango al PASTOR.)
 Engega-mos ja eixe tema!

PASTOR: Resulta que Irene i Júlio
 van colar enta Saragossa...

AMO: No conec xicot ni mossa
de nom Remèdios i Obdúlio. 140

PASTOR: Quina orella més llustrosa!
Parlo de Júlio el ferrer,
eixe que ara està a Repsol,
que con Irene va fer
un viatget no fa molt 145
pa visitar el món enter.

Bueno, el món... la capital,
que Saragossa, cal dir,
é melic del món mundial
des que li van concedir 150
eixa Expo Universal.

AMO: I el nom de l'Expo sirà
"Desarrollo sostenible".

PASTOR: Ai, quina por que me fa!
Ja sé prou qui "sostindrà"
toda l'obra previsible. 155

A impuestos mos cruixiran,
i els pobles xics patiran
una bona retallada
en la inversió programada: 160
tot per fer una Expo ben gran.

(Pausa xica.)

En fin, repregam el fil.
Con Irene, de paseo,
Júlio anava fent carril
des de l'Ebro hasta la Seo 165
passant fred vestit de dril.

I només veri una entrada
que anuncia una exposició

diu a la seua estimada:
"No estaríam molt millor
a cobert d'eixa teulada?" 170

AMO: A l'exposició que has dit,
nyeva coses d'interès?

PASTOR: Però vostè m'ha sentit?
Per Júlio com si nyagués
ossos vells d'algun bullit. 175

Allí vol entrar el xiquet
per sacar-se un poc el fred,
però qui passa la porta
é Irene de Bacamorta;

180

i Júlio? Retingudet.

AMO: Bacamorta?

PASTOR: Nom del puesto
agon Irene va nàixer.

AMO: Un nom ben fora de tiesto!
Pa que el dimoni mos baixe! 185

(Pausa xica.)

I Júlio estava en arresto?

PASTOR: A la porta va retindre
a Júlio un guarda jurat
i el va fer passar obligat,
sin per què ni sin convindre, 190
per un arco preparat.

Eva un detectametals
d'eixes de la policia
i Júlio hi va ballar el vals

una bona part del dia
com una bèstia d'alfals. 195

Passa i gira, gira i passa,
i a cada vuelta xiulava
tot el arco i la carcassa.
Júlio se desesperava: 200
“Avui no tornam a casa!”.

Li van dir que se saqués
els metalls dels seus bolsos.
No portava casi res!:
alicates, manguerons, 205
claus i enganxes d'un arnés.

I compto que va sacar
dos bombonas rovelladas
i un soplete de soldar.
Però, senyor, las xiuladas 210
no paravan de sonar.

“Quítese la ropa toda!”,
va dir-li el guarda jurat.
Júlio diu: “¡Que no tinc coda
feita de ferri colat 215
com ferramenta de poda!”.

AMO: I què? Se va despullar?

PASTOR: Ospa, no! De cap manera!
Al moment va recordar
que al maití, de la nevera, 220
una pisca va sacar.

“Mira que en sic d'animal”,
diva Júlio fent cabòrias,
“eixa piscota, al final,
ací la tinc, fora històrias!, 225
embolicada en Albal”.

(Pausa xica.)

L'alumíni del paper
eva el culpable de tot:
de l'embolic i de fer 230
que este Júlio, de rebot,
casi ensenyés el braguer.

(Pausa.)

AMO: I si apretam la boteta?

PASTOR: Ara sí mos hem entès!
(El PASTOR treu la bóta.)

AMO: Però antes una coqueta:
vull criticar un poquet més 235

PASTOR: Venga, va, tirem de veta!
(El PASTOR guarda la bóta.)

AMO: Faigam una repassada
de lo que no marxa bé.

PASTOR: Ben a gust criticaré
la faena retrassada. 240

AMO: Pa n'això nya una tornada
que ara mateix te diré.

PASTOR: Me pareix que me la sé.

AMO: Diu així, crec recordar:
Qui camina a peu ranquet 245
potser sí que arribarà,
però avança molt poquet.

PASTOR: L'Esllésia tine manat

que hem d'evitar els cagaments,
però els palomos pudents 250
mos fan viure en el pecat,
perquè ja no n'ya teulat
d'on no baixen excrements.
I al balcó, sin miraments,
molinets hem de plantar. 255
*Qui camina a peu ranquet
potser sí que arribarà,
però avança molt poquet.*

AMO: Triangles, rombos, quadrats
són del món poligonal 260
i al paper estan situats;
i el polígon industrial
viurà per sempre, com cal,
als planos ben dibuixats. 265
No estigam tan estranyats
de no veri-hie obrar.
*Qui camina a peu ranquet
potser sí que arribarà,
però avança molt poquet.*

PASTOR: En poc temps que n'ya comarca 270
ja se sinte pel carrer
que açò pareix una barca:
Graus fa d'oficial primer
i Benavarri s'enxarca
remant com un mariner. 275
Si seguim fent el corder,
Miranda mos caparà.
*Qui camina a peu ranquet
potser sí que arribarà,
però avança molt poquet.* 280

MIRANDA: Home, home, ja n'ya prou!

(El PASTOR reconeix la veu de Ramón Miranda i intenta amagar-se.)

AMO: Enguany una atra vegada
hem de patir interrupcions?
Qui ha parlat des de la plaça?

MIRANDA: Medardet, no tingas por, 285
que ja sas que sic Miranda,
ni capador ni oficial,
i els de Graus no fem trastadas.
(El PASTOR deixa d'amagar-se)

PASTOR: Perdone, jo m'he passat;
però açò de la comarca... 290

MIRANDA: Des de Graus procurarem
que malentesos no n'yaiga:
Benavarri é important
i ho ha de ser més encara.

PASTOR: Si vostè ho diu convençut, 295
cal que saquem la vinada
i convidem als presents
pa celebrar la jornada.
(El PASTOR treu la bóta.)

AMO: Volem que began con natres,
en fetxa tan senyalada, 300
las autoridats de fora
que avui estan a la plaça.
Només demano que pensen,

quan se'n tornen cap a casa,
que hi viu gent durant tot l'any
en toda esta redolada: 305
a Pilçà, Siscar, Purroi,
Calladrons, Mas Blanc, Estanya,
Castilló, Antença i Aler,
i a este lloc que veuen ara. 310

PASTOR: La nostra corporació
està tamé convidada;
i el públic, que mos disculpe:
este vi pa tots no alcança.
*(Els dos baixen de l'escenari, van cap a les autoritats i les conviden
a beure. Després l'AMO i el PASTOR beuen i tornen a l'escenari.)*

PASTOR: Ara que hi poso atenció 315
juraria jo que enguany
d'ací hasta la barbacana
nya més gent que l'any passat!

AMO: Se m'entrefà que nya gent,
però no cal fer-ne cas. 320

PASTOR: Pos si pareix que la plaça
s'ixubrix per tots costats!

AMO: Primer caldrà que escoltem
què diu la ràdio demà,
ja veràs com nya opinions 325
per triar i per remenar.
Si l'Iñaki Gabilondo
diu que nyeva quatre gats,
dirà Jiménez Losantos
que nyeva vint centenars. 330

PASTOR: I, si escoltam ràdio Gias,
igual resulta que estam...

AMO: Cal dir Ràdio Benabarre...
Brualla t'estovarà...

PASTOR: Segun "Ràdio Benabarre", 335
igual resulta que estam
més gent ací que a Madrid
pa quan la Boda Reial.
(Pausa xica .El PASTOR se queda pensatiu.)

AMO: La qüestió é que, pocs o molts,
estigam ben animats, 340
que no nyaiga caras llargas
ni acabem estricallats.
Que no mos passe com diuen
que va passar farà un any
quan al carrer Soldevila 345
fevan festa popular.
Resulta que...

PASTOR: ¡Quina Boda
que els prínceps van celebrar!
I José Luis a Madrid
va anar de corresponsal. 350
A Benavarri quedava
la seua dona, Pilar,
per podre fer connexions
emissora-catedral.
Aquell dia...

(Cridant, enfadat.)

AMO: ...¡fevan foc, 355
el foc per podre sopar!

PASTOR:	Foc? Felipe i Letícia? O José Luis i Pilar?		la fiesta se malmetrà”.		
AMO:	¡A davant de Casa Luna ficavan llenya a cremar Benito, Mir de Nogueras Amèlia i vecins d’allà!	360	Al cantó de Casa Luna diva Mir tallant el pa: “No crides, que a jo me sembla que al tribol no arribarà”.		385
PASTOR:	Cuiners de la nostra vila Letícia va contractar? Diu vostè que a Casa Luna se van ficar a cocinar? I, d’ací hasta “los madriles”, com van fer arribar el minjar?	365	I en estas que, d’una casa que està al costat de l’spar, ixen uns veraneantes bufant i molt enfadats. Divan que aquella fumera no els deixava respirar, lis entrava hasta l’angorfa i estavan mig aufegats. A Benito me li divan que el foc caleva apagar, que de foc ells n’entenevan i Benito eva un negat.		390
AMO:	Tu, xiquet, cada any que passa estàs més esboldregat. La festa del Soldevila, si me deixas, vull contar!	370		400	
PASTOR:	No parlàvam de la Boda?		PASTOR:	Benito, las carboneras, ja fa temps que sap com van!	
AMO:	No, sinyoret. Callaràs?		AMO:	Pos ja veus. Al poc ratet tots estavan sofocats.	
PASTOR:	Explique-se i, quan acabe, vull xarrar lo de Pilar.	375	PASTOR:	Claro, el fum!	
AMO:	Sí, home, sí. Com te contava, Benito eva preparat tanta llenya al Soldevila com pa coure deu mardans. Mentras mirava las flamas, Amèlia se va exclamar : “Muchísimo fumo fa este fuego,	380	AMO:	Que fum ni fum! Que estavan tots exaltats! Allí no nyeva manera de ficar-hi tranquil·lidat. Amèlia i Mir no volevan quedar-se sinse sopar, i el grup de veraneantes	405
				410	

voleva el foc apagat.
Els vecins del Soldevila,
i Benito al bell davant,
pensavan, com Mir i Amèlia,
415 que tampoc nyeva per tant.

PASTOR: I com va acabar la història?

AMO: Ah, pobre, aquell freginat,
si de poc més se descuidan,
casi acaba als tribunals! 420
A la placeta de Luna
van caure-hi vint avocats,
cent guàrdias i vuit serenos
i, del Suprem, tres lletrats.
Els bombers van acudir-hie 425
des de Sort i des de Plan.
Policia antidistúrbios?,
potser nyeva un centenar.
I astí a la Mala Freixura
diuen que s'hi va instal·lar 430
un equip de Telecinco
manat per Xavier Sardà.

(Pausa.)

PASTOR: Home, a la Mala Freixura!
Des de Farrè hasta Escolà
tenivan un atre porxe 435
que ara està ben arreglat!
Entre pedras i maderas
pareix allò un decorat
pa rodar-hi una pel·lícula
de princesas medievals. 440
Princesas dic? Ja recordo

que li voleva explicar
lo que “Ràdio José Luis”
va fer a la Boda Reial.
Pilar...

AMO: Espera un moment. 445
Només vull dir pa acabar
que a última hora al Soldevila
se va podre fer el sopar.

PASTOR: I se van sacar la gana?

AMO: Ben a gust se van quedar: 450
van minjar conills, corders
i hasta compto que faisans.

PASTOR: Guarde si Alfredo d’Ainés
lis va vendre els animals?

AMO: No en sé res. Tu per què ho dius? 455

PASTOR: Que potser vostè no ho sap?
Eixe xicot tine bèstias
pa vendre i pa regalar.

AMO: Pos si de toda la vida
d’albanyil ha treballat! 460
(Pausa xica.)

PASTOR: Ara tine animalets
eixe bon sagal d’Alfredo,
a més de fer algun enredo
quan encimenta parets.
Allà al paller de Papatxo 465
cria conills i gallinas,

palomos i engardaixinas,
 esparavers i algun matxo.
 Nya tants tipos d'animal
 que Alfredo pareix Noè 470
 aguardant des del paller
 el Dilúvio Universal.
 I està tan il·lusionat
 que va portar al palleret
 a Guti de Mateuet 475
 pa ensenyar-li aquell ramat.
 “Ja veràs, Guti, quin goig!”
 Alfredo d’Ainés li diva;
 i Guti se li’n riuiva:
 “No me digas! Oi, oi oi!” 480
 Arribant a la pallerera
 diu Alfredo: “Guti, calla!
 Ai, que han petat la sarralla!
 Ai, que han trencat la madera!”

AMO: Bueno, què? Què va passar? 485

PASTOR: Que hi evan entrat els lladres!;
 i no per furtar els aladres,
 sinó tot aquell bestiar.
 El d’Ainés sacava espuma:
 “¡Mosqueteros, cavallons,
 pantiganas, bombolons,
 que no heu deixat pèl ni pluma!” 490
 I Guti, burló com pocs,
 diu: "Sempre taboleant!;
 els teus animals estan 495
 farts de tu i dels palitrocs.
 Com que passas dia i nit
 ensaiant con els totxets,
 tenivan gana els pobrets

i a buscar pienso han eixit.” 500
(Pausa.)

AMO: Potser Alfredo al seu paller
 dos guineus teniva sueltas
 que, después de moltas vueltas,
 van decidir anar al carrer.

PASTOR: Pos mire, precisament 505
 podríam fer con ragó
 la mateixa reflexió
 sobre el nostre Ajuntament:
 “Potser Alfredo al seu paller
 dos guineus teniva...”

AMO: Prou! 510
 Tu aniràs a casa tou,
 si no te penjan primer!
 ¿Que l’últim any a esta casa
 ha nyagut dos dimissions?
 Que antes va nyabre tensions? 515
 I què! Pertot arreu passa.
 Ara, pa una atra vegada,
 si Sancho vol fer-me’n cas,
 més crivell i més sedàs
 pa tindre terra porgada. 520
 I fin!, que en esta canció
 l’Alcalde ha ballat de cap
 la cúmbia, el tango i el rap,
 sent com é poc ballador.

(Pausa xica.)

Porta la bóta i begam. 525
(El PASTOR treu la bóta.)
 Però espera, antes caldria
 demostrar que, per un dia,

en Sant Medardo pensam.
(Pausa xica.)
 Sant Medardo, que has vist créixer
 a n'este lloc tanta gent, 530
 no has de creure ni un moment
 que no t'hem de reconèixer.
 Molts de natres, ben segur,
 anam a poquetas missas,
 però en este món de prisas 535
 molt sovent pensam en tu.
(Pausa xica.)
 Ja me pots passar la bóta.
(El PASTOR passa la bóta a l'AMO. L'AMO beu.)
PASTOR: Poc a poc,... no ha d'apurar...
 Seria molt demanar
 que en quedés alguna gota? 540
(L'AMO passa la bóta al PASTOR. El PASTOR beu.)
AMO: D'agon has portat el vi?
PASTOR: D'astí baix, del Somontano.
AMO: Ababol! Calamocano!
 Eixe vinet fa podrir!
PASTOR: Per què tants escarafalls? 545
AMO: Des de que fan a Barbastro
 vi que no se ven al Rastro,
 se mos mustian hasta els alls.
 Desfan la boirada entera
 al Somontano sagrat 550
 i tenim el nostre blat
 reducit per la sequera.

(Pausa.)
PASTOR: Cau aigua quan no se'n vol.
 ¡Si hasta a la Boda Reial
 tamé ho van tindre fatal 555
 perquè no van veri el Sol!
 Va viajar José Luis...
AMO: Viajant sempre se'n fa.
PASTOR: Me sé una feita...
AMO: Pos va!
 No sigas olvidadís. 560
(Pausa.)
PASTOR: La dona de Ventureta,
 Carmen de Torre Baró,
 va anar un dia cap a Graus
 cremant l'accelerador.
 "A Graus m'estarà esperant 565
 con gran desesperació
 la meua filla Judith",
 diva Carmen con ragó.
 "L'autocar Huesca-Benasc,
 m'ha contat la nena a jo 570
 que arribava fa hora i mitja;
 se fa tardi, ai, sinyor!"
AMO: Voleva anar en autocar?
PASTOR: Li falla la comprensió?
 La seua nena veniva 575
 des de Huesca, per favor!

AMO: Continua!

PASTOR: Bé, li diva
que en plena sofocació
arriba Carmen a Graus
i mira a tots els cantons: 580
“Ni l’autocar ni a Judith
veig per este alreduor.
A que ha perdut l’autocar
i m’està donant planton?”
De repent li sona el mòbil 585
i el saca del seu bolsó:
“Judith, Judith, tu me gritas?
Agon estàs, dis-me, agon?”.
“Ai, mamà, si te contés...” ,
diu Judith con to plorós. 590
“Venga, venga, comedianta!,
que no tins despertador?”
I en estas que sinte Carmen
més que a la filla un soroll:
“Què se sinte, filla meua?, 595
això pareix un avión!”
“Si t’ho conto no t’ho creus”,
diu Judith soltant la tos.
“Ja ho entenc, de discoteca!
Tu no m’enganyas, cordons!.” 600
“No, mamà, vaig a Benasc.”
“Au, bona contestació!
Quan lo hi explique al teu pare
se posarà ben rabiós.”
“Calla, mamà, no me grites 605
i escolta-me, per favor.
Quan hem arribat a Graus,
m’ha tancat aquell sinyor.”
“Filla meua, seqüestrada!”,

Carmen feva exclamacions. 610
“No, mamà, no é cap seqüestro,
però casi com si ho fos.
Al maletero del bus,
pa sacar el meu maletó,
me hi he ficat toda entera 615
i m’han tancat el portó.
I ara vaig cap a Benasc
entre pintes i mitjons,
samarretas i sabatas,
i pertot arreu foscó.” 620

(Pausa xica.)

AMO: Quina suerte que nya mòbils!

PASTOR: Suerte gran! En conclusió,
que Carmen va engegar el cotxe
i al poc ja està a Castejon.
I, quan arriba a Benasc, 625
veu el bus i al conductor
que baixava pa obrir portas
del maletero inferior.
“O vostè m’obre eixa porta
o del que faig no responc!”, 630
diva Carmen alterada,
i el xòfer obre el portó.
D’aquell cau metal·litzat,
toda xopa de sudor
va eixir Judith espantada, 635
plorant i eixugant-se els mocs.
I un de Benasc que allí estava
con ganas de fer el graciós
va soltar: “Quines maletes
de dos comes que fan hoy!” 640

(Pausa xica.)

AMO: Veig que tot va acabar bé.

PASTOR: Sí, però aquell conductor,
com que l'eva feia poc gorda,
en va fer una de pior.
Va dir a la pobra Judith 645
sacant un bitllet grogós:
“Graus-Benasque, siete euros.
¿Efectivo o en talón?”.
Diu Judith: “Pagar, no pago;
però tinc la solució: 650
puie al nostre maletero
i gratis el porto jo”.

(Pausa.)

AMO: Nya xòfers ben animals!

PASTOR: I de poca inspiració.

AMO: Pa xòfer bo, Parribera, 655
el barber de Calladrons.

PASTOR: En nombrar-me el peluquer,
se m'ha feia recordació
de la gran Boda Reial
i de la retransmissió. 660
Pilar, la dona de Gias,
per fer presència millor
va anar a la peluqueria
de Teresa...

AMO: Parlo jo!
(Pausa.)
Parribera, vull dir el pare, 665

va montar-se al seu cotxet
i va baixar hasta Barbastro
per fer no sé ben bé què.
Només passar el pont del Vero
continua camí dret 670
pel Coso cap al paseo
de bon humor i content.
El primer cotxe que crussa
pita repetidament.
Reflexiona Parribera: 675
“M'ha saludat; me coneix”.
Un atre cotxe, als pocs metros,
li fa llums llargas després
i el cap per la ventanilla
Parribera diu: “Adéu!”. 680
Trenta cotxes va crussar-se
Parribera en un moment
i, con llums o con pitadas,
tots li fevan saludets.
I sin soltar el seu volante 685
feva grans saludos ell:
“Hola a tots, bon dia tinguen!
Moltes gràcies, bona gent!”.
Quan ja ha passat tot el Coso,
un sagal del Barranqué 690
li fa senyals perquè pare
i Parribera obedeix.
“Hola, hola, què me contes?”,
diu Parribera al xiquet;
i el xiquet va i li contesta: 695
“¿Qué irresponsable es usted!”.
“Dint això tu a jo me faltes
i jo a tu t'he parlat bé!”
“Yo no falto, sólo digo
que usted circula al revés.” 700
Resulta que tot el Coso,

encara que ell no ho sabés,
eva de direcció única
des de feva més d'un mes.

(Pausa.)

PASTOR: Els carrers? Quin embolic! 705
Els canvian contínuament.

AMO: I ara, si vos, pots contar-mos
la història del casament.

PASTOR: Sap què li dic? Que no vull, 710
que un atre any ja ho contaré
si vostè no està tan lelo;
i, si no, no passa res.

AMO: Ara s'ha enfadat Medardo!

PASTOR: Home, home, què se creu? 715
M'interrumpe mil vegadas
i encara he d'estar content?
I a més, que ja se fa tardi;
mos estam passant de temps.

AMO: Sí que comença a ser hora 720
de que un poc mos retirem.

PASTOR: Però antes m'agradaria
senyalar con el ditet.
De las històrias que ofenen,
natres ne som innocents!;
tot é culpa d'uns baldragas 725
que mos fan d'escritorets.

AMO: Pos ja que tu has dit la teua,

jo la meua te diré,
perquè antes de despedir-mos
vull que quede un pensament: 730

(Pausa xica.)

Quan miram las giradas d'este lloc,
podem veri las cosas ja passadas,
que creuévam eternament fundadas,
desfer-se entre las pedras poc a poc.

Agon està la una i el seu toc? 735
Va gent a las cadollas apartadas?
Quant fa que als tarroquets no nyai aladas?
Qui conta qüentos vells davant del foc?

De tant que corre el temps devorador
pareix que tot se perde pel camí 740
i que de res mos queda la llagor;
però mentras pugam parlar i sentir
la llengua en què xarram Amo i Pastor
cap vida del passat no ha de morir.

(Pausa.)

ELS DOS: Si a vells volem arribar, 745
no hem de saltar-mos cap enta;
deixarem, per tant, la qüenta,
que ja é hora de dinar.
No nya res més que explicar,
i res més no sentireu. 750
Aplaudiu-mos si voleu,
que acaba la Pastorada;
i, si l'heu trobat pesada,
faigau soroll i xiuleu.

(L'AMO i el PASTOR saluden amb els barrets a les mans.)

FI

Escrita per l'equip de redacció de la Pastorada. **Recitada per** Manuel Chesa (AMO) i Vicente Prior (PASTOR) amb la col·laboració de Ramón Miranda, alcalde de Graus. **Editada per** l'Ajuntament de Benavarri. **Donada a** l'Assemblea Local de Benavarri de la Creu Roja.

